

**WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**
Wojciech Kutyla

KAP – 4100-11-01/2013
P/03/011

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/011 - Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
<i>Kontroler</i>	Stefan Bator, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 85430 z 11 lutego 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Ministerstwo Finansów, 00-916 Warszawa, ul. Świętokrzyska 12
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Jan Vincent-Rostowski, Minister Finansów Wiceprezes Rady Ministrów ¹

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² wykonanie przez Ministra Finansów w 2012 r. budżetu państwa w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności rzetelne zaplanowanie oraz realizacja dochodów i wydatków budżetowych z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (zwanej dalej ufp). W ocenie NIK, Minister Finansów rzetelnie i zgodnie z przepisami:

- dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz wysokości wpłat do budżetu państwa,
- zrealizował dochody zaplanowane w części 82,
- przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej oraz rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego,
- rozdysponował środki z rezerwy celowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Podstawowe informacje w zakresie kontrolowanej działalności

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z § 21 regulaminu organizacyjnego MF, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 34 Ministra Finansów z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Finansów⁴, za realizację zadań Ministra w zakresie obsługi części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego odpowiada Departament Finansów Samorządu Terytorialnego (zwany dalej Departamentem ST).

Merytoryczny nadzór nad zadaniami realizowanymi przez Departament ST sprawowała Podsekretarz Stanu w MF - Pani Hanna Majszczyk.

(dowód: akta kontroli str. 3-36)

¹ M. P. z 2013, poz. 156.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z Załącznikiem 5. do Programu kontroli, stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna; pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna.

³ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁴ Dz. Urz. MF z 2012 r., poz. 42. Poprzednio obowiązywało zarządzenie Nr 10 Ministra Finansów z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Ministerstwu Finansów (Dz. Urz. Nr 8, poz. 58 ze zm.).

Na podstawie zarządzenia Nr 34/BDG/2008 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Finansów z dnia 15 października 2008 r. w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego regulaminu organizacyjnego Departamentu ST, zadania związane z obsługą części 82 budżetu państwa realizują: Wydział Subwencji dla Gmin, Powiatów i Województw; Wydział Oświaty; Wydział Księgowości; Wydział Finansów Powiatów i Województw.

(dowód: akta kontroli str. 41-74)

Do obsługi części 82 budżetu państwa zostało otwartych w Narodowym Banku Polskim 13 rachunków pomocniczych⁵ oraz dwa rachunki bieżące do obsługi wydatków i dochodów⁶.

(dowód: akta kontroli str. 1255-1272)

2. Planowanie i realizacja dochodów budżetowych

Opis stanu
faktycznego

W dniu 20 kwietnia 2011 r. Dyrektor Departamentu ST, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2012⁷, przekazała do projektu budżetu państwa informację o zaplanowanych kwotach dochodów w części 82 wraz z częścią opisową. Obliczenia kwot wpłat do budżetu państwa dokonano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁸ (zwanej dalej ustawą o dochodach j.s.t.).

Podsekretarz Stanu w MF Pani Hanna Majszczyk, z upoważnienia Ministra Finansów, z zachowaniem terminów określonych w art. 33 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o dochodach j.s.t. poinformowała poszczególne jednostki samorządu terytorialnego o planowanych i wynikających z ustawy budżetowej na 2012 r.⁹ kwotach wpłat do budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 75-170)

W ustawie budżetowej na rok 2012 dochody budżetu państwa części 82 zostały zaplanowane w kwocie 2 406 916,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 2 429 957,0 tys. zł, tj. 101,0% kwoty planowanej, z tego z wpłat gmin – 665 616,8 tys. zł, z wpłat powiatów - 1 077 169,0 tys. zł, z wpłat województw – 687 171,2 tys. zł. Największy udział w dochodach (99,1%) stanowiły wpływy z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na część równoważącą i regionalną subwencji ogólnej (2 407 850,6 tys. zł¹⁰). Pozostałą część dochodów stanowiły zwroty do budżetu państwa nienależnie pobranych kwot części oświatowej (13 261,5 tys. zł) i części wyrównawczej (7 715,3 tys. zł), a także odsetki z tytułu nieterminowych i niepełnych wpłat wnoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zwrotów nienależnie otrzymanej subwencji ogólnej (1 129,6 tys. zł).

W 2012 r. Minister Finansów, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach j.s.t., w drodze decyzji zwiększył pięciu gminom¹¹ wpłaty do budżetu państwa o łączną kwotę 817,1 tys. zł, z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji dla gmin.

Na koniec 2012 r. w części 82 wystąpiły należności budżetowe w kwocie 45 210,6 tys. zł, w tym zaległości netto 13 904,8 tys. zł. W porównaniu do 2011 r. należności ogółem były wyższe o 18 198,7 tys. zł, a zaległości niższe o 2 776,8 tys. zł. Powodem zmniejszenia kwoty zaległości było głównie postanowienie Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Warszawie wstrzymujące wykonanie zaskarżonej decyzji przez Powiat Oświęcimski¹² (na kwotę 2 693,5 tys. zł).

⁵ Prowadzenie rachunków zostało uregulowane umową z dnia 18 listopada 2011 r.

⁶ Prowadzenie rachunków zostało uregulowane umową z dnia 31 sierpnia 2004 r. oraz aneksami nr 4,6 i 7.

⁷ Dz. U. Nr 56, poz. 290.

⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 ze zm.

⁹ Ustawa budżetowa na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 273).

¹⁰ Z tego: 110 gmin – 652 167,6 tys. zł; 56 powiatów – 1 068 693,6 tys. zł, trzy województwa – 687 171,2 tys. zł.

¹¹ Gminy: Stare Babice, Ożarów, Rewal, Międzyzdroje, Police.

¹² Postanowienie WSA z dnia 12 grudnia 2012 r. o wstrzymaniu wykonania decyzji Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 2012 r. Nr ST5/0341/44j/APE/2011/2012/19209.

Na zaległości netto w 2012 r. składały się:

- zaległości 17 jednostek samorządu terytorialnego dotyczące zwrotów części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzednie (9 390,5 tys. zł),
- zaległości gmin: Myślibórz, Bogdaniec, Stary Dzików dotyczące zwrotów części wyrównawczej subwencji ogólnej za lata poprzednie i rok budżetowy w łącznej kwocie 2 587,2 tys. zł (należność główna - 2 145,8 tys. zł, odsetki – 441,4 tys. zł),
- zaległości gmin Nadarzyn i Rewal z tytułu wpłat na część równoważącą subwencji ogólnej (należność główna – 1 866,5 tys. zł, odsetki – 60,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 171-173, 177-180, 205-206, 234, 237-239, 1113-1201, 1273-1276, 1374-1378)

W 2012 r. Minister Finansów, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2 i art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach j.s.t., wydał 87 decyzji zobowiązujących jednostki samorządu terytorialnego do zwrotu nienależnie uzyskanych kwot za lata poprzedzające rok 2012 w łącznej wysokości 36 005,5 tys. zł, z tego:

- w ramach części oświatowej subwencji ogólnej na kwotę 26 994,2 tys. zł (38 decyzji),
- w ramach części wyrównawczej subwencji ogólnej na kwotę 9 011,3 tys. zł (49 decyzji¹³).

W przypadku 14 jednostek samorządu terytorialnego, wobec których orzeczono zwrot nienależnie uzyskanych kwot Minister Finansów, na podstawie art. 67a § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁴, wydał 18 decyzji o rozłożeniu na raty spłaty należności na łączną kwotę 25 612,0 tys. zł, w tym 12 decyzji z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej (na kwotę 22 490,8 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto łącznie 29 decyzji Ministra Finansów w sprawie zwrotu nienależnie uzyskanych kwot części oświatowej i części wyrównawczej subwencji ogólnej za lata poprzedzające rok 2012 na łączną kwotę 24 889,9 tys. zł (69,3% łącznej kwoty należnych zwrotów). W wyniku badania tych decyzji stwierdzono, że:

- 16 decyzji¹⁵ (wobec 12 jednostek samorządu terytorialnego na łączną kwotę 21 213,4 tys. zł) w sprawie zwrotu nienależnie uzyskanych kwot części oświatowej zostało wydanych, na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach j.s.t., po otrzymaniu z Ministerstwa Edukacji Narodowej (dalej MEN) informacji o błędach kierowników placówek oświatowych w podawaniu danych stanowiących podstawę naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej. W każdym przypadku decyzje wydano z zachowaniem obowiązującej procedury¹⁶, a także został zachowany ślad rewizyjny. Do zakończenia kontroli siedem jednostek samorządu terytorialnego¹⁷ dokonało zwrotu nienależnie uzyskanych kwot w wysokości wskazanej w decyzjach. W przypadku trzech z nich¹⁸, Minister Finansów wydał pięć decyzji o rozłożeniu na raty należności na kwotę 15.641,7 tys. zł. Decyzje, zgodnie z obowiązującą procedurą¹⁹, zostały wydane po przeprowadzeniu szczegółowej analizy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz wyjaśnień Ministra Edukacji Narodowej w przedmiotowych sprawach. W przypadku pozostałych pięciu jednostek postępowania o zwrot nienależnie uzyskanych kwot były w toku, z tego: wobec dwóch powiatów²⁰ Minister Finansów

¹³ Dwie decyzje dotyczyły zwrotu nienależnie uzyskanych kwot części wyrównawczej za 2010 r., a 47 decyzji za 2011 r.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.

¹⁵ Decyzje nr: ST5/0341/61e/KBM/2011/2012/10618; ST5/0341/52c/KBM/11/9931; ST5/0341/57b/KBM/2011/2012/10368; ST5/0341/28e/KBM/2011/2012/7840; ST5/0341/56f/KBM/2011/2012/9010; ST5/0341/55f/KBM/2011/2012/9010; ST5/0341/26j/KBM/2011/2012/5983; ST5/0341/46e/KBM/2011/2012/3985; ST5/0341/35h/KBM/2011/2012/9072; ST5/0341/19c/KBM/2012/3050; ST5/0341/49b/KBM/2012/9774; ST5/0341/50b/KBM/2012/9774; ST5/0341/45c/KBM/2012/9432; ST5/0341/3i/KBM/2011/2012/4118; ST5/0341/45i/KBM/2011/2012/3985; ST5/0341/47c/KBM/2012/9432.

¹⁶ Procedura wydawania decyzji w sprawach zmniejszenia lub zwrotu przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części oświatowej subwencji ogólnej ustanowiona przez Dyrektora ST 8 września 2011 r.

¹⁷ Gminy: Miłówka, Izbica, Szczecinek, Łapanów, Kraków, Chelm oraz Powiat Buski.

¹⁸ Gminy: Miłówka i Izbica; Powiat Buski.

¹⁹ Procedura rozkładania na raty i odraczania terminu płatności podlegających zwrotowi nienależnych kwot części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego w latach poprzedzających rok budżetowy ustanowiona przez Dyrektora ST 8 września 2011 r.

²⁰ Dotyczy powiatów: oświęcimskiego i chrzanowskiego, wobec których Minister Finansów wydał postanowienia z dnia 9 stycznia 2013 r. oraz z 5 i 7 lutego 2013 r. wyznaczając ponowne terminy załatwienia sprawy odpowiednio na 29 marca 2013 r. i 31 maja 2013 r.

prowadzi postępowania administracyjne na skutek złożenia wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, wobec dwóch gmin²¹ prowadzone jest postępowanie o zastosowanie ulgi polegającej na rozłożeniu spłaty na raty, a wobec jednej gminy²² została przekazana skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Łącznie z tytułu zwrotów części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzedzające rok budżetowy, w ramach badanych decyzji, od j.s.t. uzyskano dochód budżetu państwa w kwocie 2 461,8 tys. zł.

- 13 decyzji²³ (wobec 12 jednostek samorządu terytorialnego na łączną kwotę 3 676,5 tys. zł) sprawie zwrotu nienależnie uzyskanych kwot części wyrównawczej zostało wydanych, na podstawie art. 36 ust 1 pkt 2 ustawy o dochodach j.s.t., po otrzymaniu korekt sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych (Rb-PDP). We wszystkich badanych przypadkach postępowania prowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą²⁴ i z zachowaniem śladu rewizyjnego. Ustalono, że dziewięć gmin wpłaciło pełne kwoty wynikające z decyzji, dwie gminy (Raniżów, Nozdrzec) dokonały wpłat częściowo stosownie do wydanych decyzji o rozłożeniu należnych kwot na raty, jedna (Bogdaniec) wystąpiła z wnioskiem o rozłożenie spłaty na raty. Łącznie z tytułu zwrotów części wyrównawczej subwencji ogólnej za lata poprzedzające rok budżetowy, w ramach badanych decyzji, od gmin uzyskano dochód budżetu państwa w kwocie 2 589,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 234-236, 513, 640-644, 649-676, 772-805, 993-1088, 1111-1112, 1277-1280)

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą/regionalną subwencji ogólnej w dwunastu równych ratach, w terminie do 15 dnia każdego miesiąca.

Ustalono, że w 2012 r. wpłat do budżetu państwa na część równoważącą subwencji ogólnej dokonało 110 gmin i 56 powiatów w łącznej kwocie 1 720 679,4 tys. zł, z tego gminy – 651 988,3 tys. zł²⁵, a powiaty – 1 068 691,1 tys. zł. Na część regionalną subwencji ogólnej wpłat w łącznej kwocie 687 171,2 tys. zł dokonały trzy województwa. Z tytułu nieterminowych wpłat pięć powiatów²⁶ zapłaciło odsetki w łącznej kwocie 2,5 tys. zł, natomiast 19 gmin²⁷ w kwocie 252,6 tys. zł. W przypadku dwóch gmin²⁸, kwota wpłat do budżetu państwa była niższa od kwot przypisanych łącznie o 1 886,5 tys. zł.

Minister Finansów, na podstawie art. 55 §2 i art. 62 §1 i 4 ustawy Ordynacja podatkowa, w stosunku do gmin dokonujących wpłat w niepełnej wysokości za 2012 r. wydał 15 *Postanowień w sprawie zaliczenia wpłaty na poczet zaległości* na łączną kwotę 3 496,1 tys. zł²⁹ (z tego sześć dla Gminy Rewal, osiem dla Gminy Nadarzyn i jedno dla Gminy Ożarów). Zaległości Gminy Rewal z tytułu wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej na 2012 r. zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 208, 640-644, 648, 1095-1110, 1279-1280, 1375-1378)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania i realizacji dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości i nie formułowano uwag.

²¹ Dotyczy gmin: Międzyrzecz Podlaski i Kraśnik, które złożyły wnioski odpowiednio 27 i 28 grudnia 2012 r. o zastosowanie ulgi w spłaceniu zobowiązań.

²² Dotyczy gminy Magnuszew.

²³ Decyzje nr: ST3/4826/10-22/BMQ/483/2012; ST3/4826/10-8/BMQ/12/177; ST3/4826/11-146/DWX/11/1757; ST3/4826/11-1/DWX/11/10/2012; ST3/4826/11-144/BMQ/12/1565; ST3/4826/11-16/DWX/12/289; ST3/4826/11-2/DWX/11/12; ST3/4826/11-152/DWX/11/1854/366; ST3/4826/11-141/DWX/11/1712; ST3/4826/11-159/DWX/11/1968; ST3/4826/11-158/DWX/11/1968; ST3/4826/11-17/DWX/12/344; ST3/4826/11-150/DWX/11/1797.

²⁴ Procedura wydawania decyzji Ministra Finansów w sprawach rozkładnia na raty i odraczania terminu płatności podlegającej zwrotowi nienależnej subwencji ogólnej oraz odsetek wprowadzona do stosowania w Departamencie ST od 8 września 2011 r.

²⁵ W tym wpłaty za lata poprzedzające rok budżetowy w kwocie 1 986,4 tys. zł.

²⁶ Powiaty: Zielona Góra, Kraków, Otwock, Opole, Olsztyn.

²⁷ Gminy: Siechnice, Puchaczów, Kozienice, Słupno, Nadarzyn, Izabelin, Stare Babice, Solina, Łeba, Sztutowo, Gieraltowice, Suszec, Markłowice, Ożarów, Powidz, Rewal, Dziwnów, Międzyzdroje, Police.

²⁸ Dotyczy gminy Nadarzyn i Rewal, które wpłaciły do budżetu państwa kwoty niższe od przypisanych odpowiednio o 792,6 tys. zł i 1 073,9 tys. zł.

²⁹ W tym odsetki w kwocie 95,6 tys. zł.

³⁰ W 2012 r. wystawiono pięć tytułów wykonawczych (nr 31-35).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Ministra w zakresie planowania i realizacji dochodów budżetowych.

3. Wydatki budżetu państwa

3.1. Planowanie wydatków budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W Departamencie ST w Ministerstwie Finansów zostały opracowane dokumenty planistyczne dotyczące wydatków w części 82 zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2012. Zgłoszone³¹ do projektu ustawy budżetowej kwoty wydatków subwencji ogólnej zostały w całości ujęte w ustawie budżetowej. W ustawie budżetowej na rok 2012 wydatki budżetu państwa części 82 zostały zaplanowane w kwocie 50 217 812,0 tys. zł, z tego:

- część oświatowa dla jednostek samorządu terytorialnego – 38 711 095,0 tys. zł,
- część wyrównawcza dla jednostek samorządu terytorialnego – 8 738 802,0 tys. zł,
- część rekompensująca dla gmin – 25 000,0 tys. zł,
- część równoważąca dla gmin i powiatów – 1 719 744,0 tys. zł,
- część regionalna dla województw – 687 172,0 tys. zł,
- uzupełnienie subwencji ogólnej – 335 999,0 tys. zł.

Zostały one zaplanowane w układzie klasyfikacji budżetowej z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie o dochodach j.s.t.

Podsekretarz Stanu w MF Pani Hanna Majszczyk, z upoważnienia Ministra Finansów, z zachowaniem terminów określonych w art. 33 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o dochodach j.s.t. poinformowała poszczególne jednostki samorządu terytorialnego o planowanych jak i o wynikających z ustawy budżetowej na 2012 r. rocznych kwotach subwencji ogólnej³².

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki w części 82 zostały w trakcie roku zwiększone z rezerw celowych budżetu państwa³³ o kwotę 450 000,0 tys. zł, z przeznaczeniem na pokrycie wydatków z tytułu planowanego wzrostu składki rentowej. Powyższa kwota została rozdysponowana dla 2 479 gmin (283 344,8 tys. zł), 379 powiatów (158 359,4 tys. zł) oraz 16 województw (8 295,8 tys. zł). Podział rezerwy celowej na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego został dokonany na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 listopada 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 75-170, 491-509, 514-515, 694-771)

W trakcie kontroli ustalono, że z upoważnienia Ministra Finansów, Pani Hanna Majszczyk realizując uprawnienia dysponenta części budżetowej dokonała w 2012 r. zmian planu wydatków w części 82 (pięć decyzji na łączną kwotę 1 050 592,6 tys. zł), polegających na przeniesieniu kwot pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach jednego działu. Zmiany zostały dokonane zgodnie z przepisami. Szczegółowe badanie celowości dokonanych zmian, przeprowadzone na próbie dwóch największych zmian (na łączną kwotę 785 999,0 tys. zł) wykazało, że zbadane zmiany były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 195-201, 636-638)

³¹ Pismo Departamentu ST nr ST3/4113/15/EKY/2011/1286 z dnia 25.08.2011 r. kierowane do Departamentu Budżetu Państwa w MF, w którym zawarto wysokość planowanej kwoty subwencji ogólnej z podziałem na poszczególne jej części. Do pisma załączono formularz BW – Zestawienie wydatków.

³² Jednostki samorządu terytorialnego zostały poinformowane w pismami z dnia 7 października 2011 r. i 23 marca 2012 r.

³³ Rezerwa ustalona w części 83 – Rezerwy celowe, dział 758 – Różne rozliczenia, rozdział 75818 Rezerwy celowe i ogólne, poz. 74.

³⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1279.

W trakcie roku, na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, Pani Hanna Majczyk decyzją z dnia 30 listopada 2012 r.³⁵ dokonała blokady wydatków w części 82 w kwocie 10 256,7 tys. zł, tj. 41,0% kwoty zaplanowanej w części rekompensującej subwencji ogólnej (25.000,0 tys. zł) na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych³⁶. Decyzja w sprawie blokady została podjęta po analizie wniosków gmin o przyznanie w 2012 r. części rekompensującej, która wykazała niższe od planowanych wydatki.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 202)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania wydatków budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

3.2. Realizacja wydatków budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa w 2012 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zostały zrealizowane w kwocie 50 657 550,5 tys. zł, co stanowiło 100,9% planu wg ustawy budżetowej na rok 2012 (50 217 812,0 tys. zł) oraz 100,0% planu po zmianach (50 667 812,0 tys. zł). W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2011 r. wydatki zrealizowane w 2012 r. stanowiły 104,8%.

Całość wydatków w części 82 została zrealizowana w dziale 758 – Różne rozliczenia w ramach jednej grupy ekonomicznej (Dotacje i subwencje). W ramach wydatków subwencji ogólnej jednostkom samorządu terytorialnego przekazano:

- z tytułu części oświatowej środki w łącznej wysokości 39 161 095,0 tys. zł³⁷, z tego gminom – 23 623 974,8 tys. zł³⁸, powiatom – 14 765 131,7 tys. zł³⁹, województwom – 771 988,5 tys. zł⁴⁰;
- z tytułu części wyrównawczej środki w łącznej wysokości 8 692 744,2 tys. zł, z tego gminom – 6 181 051,6 tys. zł, powiatom – 1 506 806,3 tys. zł, województwom – 1 004 886,3 tys. zł;
- z tytułu części równoważącej (regionalnej) środki w łącznej wysokości 2 221 953,4 tys. zł, z tego gminom – 466 091,1 tys. zł, powiatom – 1 068 691,1 tys. zł, województwom – 687 171,2 tys. zł;
- z tytułu części rekompensującej dla gmin środki w kwocie 14 743 ,3 tys. zł;
- na uzupełnienie subwencji ogólnej (z rezerw) środki w łącznej wysokości 567 014,6 tys. zł, z tego gminom – 194 359,4 tys. zł, powiatom – 330 364,3 tys. zł, województwom – 42 290,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 171-176, 203-208, 294-481, 510-628, 829-992)

Część oświatowa subwencji ogólnej

Planowane wydatki części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego określone w ustawie budżetowej w kwocie 38 711 095,0 tys. zł. zostały zwiększone, w wyniku przeniesienia 450 000,0 tys. zł z rezerwy celowej, do kwoty 39 161 095,0 tys. zł. Całość tej kwoty została terminowo przekazana jednostkom samorządu terytorialnego w dwunastu ratach miesięcznych, stosownie do wymogu określonego w art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t. Część oświatową otrzymało 2 479 gmin, 379 powiatów, 16 województw.

(dowód: akta kontroli str. 195, 199, 207-208, 639, 694-771)

³⁵ Decyzja nr ST3/4135/4/APE/2012/1646.

³⁶ Kwota części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin wynika ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840 ze zm.).

³⁷ W tym łączna kwota rezerwy części oświatowej i rezerwy celowej – 551 901,4 tys. zł.

³⁸ W tym łączna kwota rezerwy części oświatowej i rezerwy celowej – 344 135,5 tys. zł.

³⁹ W tym łączna kwota rezerwy części oświatowej i rezerwy celowej – 197 512,9 tys. zł.

⁴⁰ W tym łączna kwota rezerwy części oświatowej i rezerwy celowej – 10 252,9 tys. zł.

Podział części oświatowej subwencji ogólnej został dokonany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012⁴¹. Stosownie do wymogów określonych w art. 28 ust. 6 ustawy o dochodach j.s.t., projekt ww. rozporządzenia został zaopiniowany przez Ministra Finansów⁴².

W 2012 r. Minister Finansów, na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., wydał 25 decyzji, którymi zmniejszył część oświatową subwencji ogólnej na 2012 r. o łączną kwotę 5 122,1 tys. zł, z tego: 19 gminom (o kwotę 4 281,7 tys. zł), trzem powiatom (o kwotę 119,3 tys. zł) oraz trzem miastom na prawach powiatu (o kwotę 721,1 tys. zł). Kwoty powyższe zostały potrącone z kolejnych rat części oświatowej subwencji ogólnej i zgodnie z art. 37 ust. 3 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., zwiększyły rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.

Szczegółowym badaniem objęto 10 losowo wybranych decyzji⁴³ Ministra Finansów w sprawie zmniejszenia jednostkom samorządu terytorialnego części oświatowej subwencji ogólnej na łączną kwotę 4 355,0 tys. zł (85,0% łącznej kwoty zmniejszeń). Ustalono, że zostały one wydane zgodnie z obowiązującą procedurą⁴⁴ oraz z zachowaniem śladu rewizyjnego. Przyczyną korekt we wszystkich przypadkach były błędy kierowników placówek oświatowych przy wprowadzaniu danych do systemu informacji oświatowej.

(dowód: akta kontroli str. 511-512, 514-515, 668-676, 772-805)

Ustalono, że zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach j.s.t., z kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej (38 711 095 tys. zł), wyłączona została 0,25% rezerwa w kwocie 96 779 tys. zł. W trakcie roku budżetowego została ona zwiększona o 6 248,8 tys. zł⁴⁵ do kwoty 103 027,8 tys. zł. Minister Finansów, na podstawie dziewięciu wniosków Ministra Edukacji Narodowej, dokonał podziału rezerwy oraz przekazał powyższą kwotę na rachunki gmin (61 282,4 tys. zł), powiatów (39 753,8 tys. zł) i województw (1 991,6 tys. zł) w terminie określonym w art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o dochodach j.s.t.

Szczegółowym badaniem objęto dokumentację dotyczącą rozpatrzenia przez Ministra Finansów trzech losowo wybranych wniosków Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podziału 0,25% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej⁴⁶ na kwotę 82 008,9 tys. zł, stanowiącą 79,6% łącznej kwoty rezerwy. Ustalono, że przy weryfikowaniu wniosków przestrzegano obowiązującej procedury⁴⁷ oraz został zachowany ślad rewizyjny. Analizowane wnioski dotyczyły podziału rezerwy z tytułów określonych w *Kryteriach podziału 0,25% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2012*⁴⁸, w szczególności z tytułu pomocy w przypadkach losowych, wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, dofinansowania kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych i przechodzących na emeryturę nauczycieli. Odnośnie badanych wniosków ustalono, że zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 33 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach j.s.t. właściwe jednostki samorządu terytorialnego zostały poinformowane o kwotach części oświatowej wynikających z podziału ww. rezerwy.

(dowód: akta kontroli str. 164, 491-512, 668-676, 806-887)

⁴¹ Dz. U. Nr 288, poz. 1693 ze zm.

⁴² Pismo z dnia 9 listopada 2011 r. nr ST5/4820/13/FLN/2011/16280.

⁴³ Decyzje nr: ST5/0341/11a/KBM/2012/3909; ST5/0341/13b/KBM/2012/3909; ST5/0341/41b/PLJ/2012/799; ST5/0341/25b/PLJ/2012/799; ST5/0341/22b/PLJ/2012/5971; ST5/0341/23b/PLJ/2012/5971; ST5/0341/33b/PLJ/2012/799; ST5/0341/37b/PLJ/2012/799; ST5/0341/31b/PLJ/2012/799; ST5/0341/39b/PLJ/2012/799.

⁴⁴ Procedura wydawania decyzji w sprawach zmniejszenia lub zwrotu przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części oświatowej subwencji ogólnej ustanowiona przez Dyrektora Departamentu ST 8 września 2011 r.

⁴⁵ Kwota ta pochodzi ze zmniejszeń części oświatowej na rok 2012 (5 122,1 tys. zł) oraz z rezerwy celowej przeznaczonej na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu wzrostu składki rentowej w 2012 r. (1 126,5 tys. zł).

⁴⁶ Wnioski nr: DWST-WSST-337-JJ-37/2012 z dnia 30 października 2012 r.; DWST-WSST-337-JJ-41/2012 z dnia 13 listopada 2012 r.; DWST-WSST-337-JJ-45/2012 z dnia 26 listopada 2012 r.

⁴⁷ Procedura podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej ustanowiona przez Dyrektora Departamentu ST 8 września 2011 r.

⁴⁸ Kryteria zostały ustalone po przeprowadzeniu uzgodnień z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz z Zespołem ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego na posiedzeniu w dniu 8 maja 2012 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej

Planowane wydatki części wyrównawczej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego określone w ustawie budżetowej w kwocie 8 738 802,0 tys. zł, zostały w trakcie roku zmniejszone, w efekcie zmian planu wydatków, do kwoty 8 692 746,6 tys. zł. Jednostkom samorządu terytorialnego przekazano ogółem kwotę 8 692 744,2 tys. zł (100,0% planu po zmianach). Całość tej kwoty została przekazana terminowo w dwunastu ratach miesięcznych, stosownie do wymogu określonego w art. 34 ust. 1 pkt 2 ustawy o dochodach j.s.t. Część wyrównawczą otrzymało 2 144 gmin, 309 powiatów i 14 województw.

Zgodnie z art. 20 ust. 1, art., art. 22 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t. część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin, powiatów i województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej. Zasady otrzymywania kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej zostały określone w ustawie o dochodach j.s.t. w art. 20 ust. 2 i 7 (dla gmin), w art. art. 22 ust. 2 i 7 (dla powiatów) oraz w art. 24 ust. 2 i 7 (dla województw).

W 2012 r. Minister Finansów, na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., wydał 107 decyzji, którymi zmniejszył części wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin na łączną kwotę 12 477,5 tys. zł. Z kwoty tej 12 372,0 tys. zł zostało potrącone z kolejnych rat subwencji i zasilono rezerwę subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t. Pozostała kwota 105,5 tys. zł dotyczyła zwróconych przez trzy gminy (Jedlicze, Stubno, Stężyca) nienależnie otrzymanych kwot części wyrównawczej na 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 208, 234, 237-239, 344-477, 639, 1089-1094)

Szczegółowym badaniem objęto 15 losowo wybranych decyzji Ministra Finansów⁴⁹ dotyczących zmniejszenia o nienależne kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej za 2012 r. dla gmin na łączną kwotę 5 354,6 tys. zł, tj. 42,9% łącznej kwoty zmniejszeń. Ustalono, że ich wydanie poprzedzono postępowaniami, które prowadzono rzetelnie z zachowaniem terminów i śladu rewizyjnego. Wszystkie badane decyzje zostały wydane w wyniku złożenia przez gminy korekt sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych (Rb-PDP). W każdym z badanych przypadków, stosownych potrąceń dokonywano z kolejnej należnej raty lub wstrzymywano wypłatę kolejnej raty w sytuacji gdy kwota zmniejszenia przewyższała ratę części wyrównawczej.

(dowód: akta kontroli str. 234, 237-239, 640-647, 677-693, 1078-1088)

Część równoważąca i regionalna subwencji ogólnej

Planowane wydatki części równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego określone w ustawie budżetowej w kwocie 2 406 916,0 tys. zł zostały w trakcie roku zmniejszone, w efekcie zmian planu wydatków, do kwoty 2 221 953,4 tys. zł, która w całości została przekazana 1 668 gminom, 378 powiatom oraz 16 województwom. Podziału części równoważącej dla gmin i powiatów dokonano zgodnie z wymogami określonymi w art. 21a i art. 23a ustawy o dochodach j.s.t. Wysokość kwoty części regionalnej dla województwa została ustalona zgodnie z art. 25 ustawy o dochodach j.s.t. Wszystkie raty części równoważącej⁵⁰ i części regionalnej⁵¹ zostały przekazane na rachunki budżetu poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w terminach i wysokościach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy o dochodach j.s.t.

(dowód: akta kontroli str. 174-176, 208, 516-628)

W 2012 r. Minister Finansów, stosownie do art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., wydał jedną decyzję⁵², na podstawie której zmniejszył kwotę części równoważącej subwencji ogólnej jednej gminie o 24,3 tys. zł. Kwota ta została potrącona z kolejnej raty subwencji

⁴⁹ Decyzje nr: ST3/4826/12-37/DWX/12/116; ST3/4826/12-48/DWX/12/1358/2011; ST3/4826/12-27/DWX/12/1635/2011; ST3/4826/12-81/DWX/12/1413/2011; ST3/4826/12-44/DWX/12/1601/2011; ST3/4826/12-114/DWX/12/1037; ST3/4826/12-25/DWX/12/1492/2011; ST3/4826/12-33/DWX/12/12; ST3/4826/12-24/DWX/12/344; ST3/4826/12-47W/DWX/12/51; ST3/4826/12-26/DWX/12/1633/2011; ST3/4826/12-50/DWX/12/1855/2012; ST3/4826/12-35/DWX/12/565; ST3/4826/12-63/DWX/12/1578/2011; ST3/4826/12-29/DWX/12/1506/2011.

⁵⁰ Część równoważąca dla gmin i powiatów została wypłacona w 12 ratach w terminie od 21 do 24 dnia danego miesiąca.

⁵¹ Część regionalna dla województw została wypłacona w 12 ratach w terminie od 21 do 24 dnia danego miesiąca.

⁵² Decyzja nr ST3/4826/12-32/WPŁ/DWX/12/365 i dotyczyła Gminy Gorzyce.

ogólnej i zasilila rezerwe subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t.

(dowód: akta kontroli str.234, 237-239, 639, 677-693)

Część rekompensująca subwencji ogólnej

Zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw⁵³ gmina, która w danym roku podatkowym nie uzyskała dochodów na skutek zwolnienia przedsiębiorców z podatku od nieruchomości, otrzymuje w następnym roku z budżetu państwa część rekompensującą subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego z ww. zwolnienia. Na podstawie art. 10 ust. 9 powołanej ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje gminom część rekompensującą w terminie do dnia 25 listopada roku, w którym gmina złożyła wniosek, za poprzedni rok. Wykaz 24 gmin, którym przysługiwała część rekompensująca subwencji ogólnej został zawarty w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2011⁵⁴. Sposób i tryb przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁵⁵ (zwane dalej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r.).

Planowane wydatki części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin określone w ustawie budżetowej w kwocie 25 000,0 tys. zł, zostały zrealizowane w wysokości 14 743,3 tys. zł, tj. 59,0% kwoty ujętej w ustawie budżetowej. Pozostała kwota 10 256,7 tys. zł została zablokowana (opis w pkt 3.1. niniejszego wystąpienia). Środki zostały terminowo i w prawidłowej wysokości przekazane na rachunki 19 gmin.

Analiza 19 wniosków gmin o przyznanie środków z części rekompensującej subwencji ogólnej wykazała, że poza jednym przypadkiem⁵⁶ właściwe regionalne izby obrachunkowe wywiązały się z obowiązku przekazania do Ministerstwa Finansów tych wniosków w terminie, o którym mowa w § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. Wszystkie wnioski zostały sporządzone w sposób zgodny ze wzorem określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 208, 344, 478-490)

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Wydatki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły łącznie 567 014,6 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Ich planowanie i realizacja odbywały się w ramach dwóch rezerw subwencji ogólnej, tj.:

- rezerwy, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., którą dysponuje Minister Finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego (art. 26 ust. 3 ww. ustawy) oraz planowanej na etapie tworzenia ustawy budżetowej;
- rezerwy, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t. tworzonej w trakcie realizacji budżetu z korekt kwot części wyrównawczej i równoważącej/regionalnej subwencji ogólnej, którą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki z rezerwy, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy o dochodach j.s.t., w kwocie 335 999,0 tys. zł zostały rozdysponowane w całości przez Ministra Finansów na wniosek Ministra Infrastruktury. Propozycje podziału rezerwy zostały zaakceptowane przez Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Środki

⁵³ Dz. U. Nr 188, poz. 1840 ze zm.

⁵⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 824.

⁵⁵ Dz. U. Nr 65, poz. 599 ze zm.

⁵⁶ Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku wnioski trzech gmin przekazała do Ministerstwa Finansów w dniu 14 września 2012 r., tj. cztery dni po terminie.

z tej rezerwy zostały przekazane 144 jednostkom samorządu terytorialnego (37 miast na prawach powiatu – 185 614,5 tys. zł, 94 powiaty – 108 093,6 tys. zł, 13 województw – 42 290,9 tys. zł) na dofinansowanie:

- inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu w kwocie 285 835,1 tys. zł,
- utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu powyżej 2 000 pojazdów na dobę (w Świnoujściu) w kwocie 22 000,0 tys. zł,
- remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu w kwocie 28 163,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 198, 207, 209-233, 294-343)

Utworzona w trakcie roku na podstawie dwóch decyzji⁵⁷ Ministra Finansów rezerwa, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach j.s.t., w kwocie 231 015,6 tys. zł⁵⁸ została w całości i terminowo podzielona pomiędzy 2 479 gmin (194 359,4 tys. zł) i 339 powiatów (36 656,2 tys. zł). Podziału kwoty 228 511,6 tys. zł dokonano według przyjętych przez Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zasad podziału rezerwy subwencji ogólnej na rok 2012⁵⁹. Podział pozostałej kwoty 2 504,0 tys. zł został dokonany, z upoważnienia Zespołu, przez Współprzewodniczących Zespołu, Panią Hannę Majczyk – Podsekretarza Stanu w MF i Pana Ryszarda Grobelnego – Prezydenta Miasta Poznania.

(dowód: akta kontroli str. 195-196, 200-201, 207, 234, 237-343, 294-343)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej realizacji wydatków budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości i nie formułowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Ministra w zakresie planowania i realizacji wydatków budżetowych.

4. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

4.1. Prawidłowość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2012 dysponenta części 82 budżetu państwa:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb- 23),

a także sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie:

- należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów: z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶⁰ i z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji

⁵⁷ Decyzje w sprawie zmian w budżecie państwa na 2012 r. z dnia 19 i 28 grudnia 2012 r. (odpowiednio nr ST3/4135/4/EKY/2012/1756 i nr ST3/4135/DWX/2012).

⁵⁸ Kwota 12 477,5 tys. zł ze zmniejszeń części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin, kwota 24,3 tys. zł ze zmniejszenia części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin, kwota 218 513,8 tys. zł z nierozdysonowanej kwoty części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin

⁵⁹ Stanowisko w sprawie zasad podziału zostało podjęte w dniu 19 grudnia 2012 r.

⁶⁰ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

finansowych⁶¹. Sporządzone przez Departament ST sprawozdania zostały przekazane do: Departamentu Budżetu Państwa w MF (Rb-23, Rb-27, Rb-28), Departamentu Studiów Makroekonomicznych i Finansów w GUS (Rb-N, Rb-Z).

Ustalono, że sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 2 429 957,0 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 50 657 550,5 tys. zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym dochodów i wydatków został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Warszawie.

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 Rachunek dochodów budżetowych i wynosiła 2 429 957,0 tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 50 657 550,5 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z budżetu państwa. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Kwota należności wymagalnych wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 13 402,9 tys. zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 221.

W 2012 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶². Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 171-194, 1281-1373)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej prawidłowości i rzetelności sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano uwag.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych Rb-23, Rb-27 i Rb-28 i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych Rb-N i Rb-Z oraz zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniu Rb-BZ1 z ewidencją księgową.

⁶¹ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

⁶² Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

5. Działania podejmowane przez dysponenta części budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli

Opis stanu faktycznego

Wynikający z art. 175 ust. 1 ufp obowiązek nadzoru i kontroli dysponenta głównego nad podległymi jednostkami realizowany był w części 82 w formie pisemnych analiz kwartalnych sporządzanych przez Departament ST i zatwierdzanych przez Podsekretarza Stanu w MF, Panią Hannę Majszczyk. Przedmiotem ww. analiz były zagadnienia wyszczególnione w ust. 2 pkt 1-3 ufp. Zawierały one m.in. wykaz zrealizowanych zadań oraz ocenę realizacji dochodów i wydatków w poszczególnych kwartałach 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 37-40, 1202-1254)

Departament ST w dniu 12 kwietnia 2012 opracował harmonogram realizacji budżetu państwa w zakresie części 82, w szczególności określonej w art. 147 ust. 2 ufp, który był aktualizowany zgodnie z art. 147 ust. 3 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 629-635)

Ustalone nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane przez dysponenta części 82 budżetu państwa w ramach nadzoru i kontroli.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości w realizacji dochodów i wydatków w 2012 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia ..... kwietnia 2013 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Wojciech Kutyla

.....
podpis